

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 3. aprila 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 39.

Prof. dr. Metod Dolenc:

Načrt zakona o pobijanju nedopustne spekulacije z živlenskimi potrebščinami.

I. Zasebnopravna presoja gospodarskih odnošajev gleda na-nje le iz vidika neposredno prizadetih zasebnikov, ne pa iz vidika splošnosti. Takšen način presojevanja je postal po svetovni vojni nemogoč. Potrebno je bilo, da so se zakonodajci kulturnih držav jele orientirati po gospodarskih interesih skupnosti vseh državljanih, ne samo dveh pogodnikov, n. pr. producenta in konsumenta, ampak celotnosti prebivalstva. Za to je Vidovdanska ustava pravilno rekla, da se priznava svoboda pogodb v pridobitnih odnošajih le v toliko, v kolikor se ne protivi družabnim interesom, in da mora država v interesu celotnosti, toda na podlagi zakonov, intervenirati v pridobitnih odnošajih državljanov v duhu pravičnosti in zabrajanja družabnih nasprotij; slednjič, da se (zasebna) lastnina ne sme uporabljati na škodo celotnosti, a vsebina, obseg in omejitve privatne lastnine naj se ustanavljajo z zakonom.

Tisto leto po ustavi, 1922, nam je prineslo v tem smislu lepo kopico zakonitih predpisov, ki se pečajo s pobijanjem draginje. Dne 6. januarja 1922 je bil publiciran v Službenih Novinah zakon z dne 30. decembra 1921. Ta je podal novo redakcijo pol leta prej izdane naredbi o pobijanju draginje, ki je pomenila za Slovenijo naravnost vdarec s pestjo v obraz pravosodja... Novi zakon je ustanovil v glavnem določbe, da se morajo prodajne cene napraviti razvidne; da se zaloge ne smejo kupičiti, da se sme zahtevati samo trgovski dobiček do 25%; da se ne sme slabo tehtati; da je zabranjeno večkratno prekupljevanje, odvracanje od prodaje, prestrigovanje prodajalcev na potu na trg, uničevanje ali provzročitev neuporabnosti živil. S tistim zakonom se je ustanovilo, da veljajo kršilevi teh predpisov za sodno kazniva dejanja in da se kazni na prostosti, ki so za taista zapretna, ne smejo izpreminjati v denarne kazni, neizterljive denarne kazni pa se izpreminjajo v zapor po ključu, da se šteje 50 dinarjev za en dan zavora, a tako izrečen zapor ne sme presegati vsega skupaj 3 mesecev.

V letu 1922 smo dobili še razpis ministra za socialno politiko z dne 16. januarja 1922, kot izvršilni predpis za prehodno poslovanje, dalje dne 16. februarja 1922 razglas pokrajinskega namestnika za Slovenijo, ki pravi, da je »z veliko skrbjo opazal, kako zlorabljajo nekateri trgovci... stanje tujih valut, da podražujejo tuzemske izdelke in pridolke...« Slednjič je izšel — malo pozno — dne 7. septembra 1922 pravilnik za izvrševanje prej navedenega zakona.

Odlej smo čitali od časa do časa v našem Uradnem listu, zdaj poedine primere, zdaj kar kopo sodba okrajnih sodišč, ki so morale strogo po predpisih zakona biti razglašene, n. pr. da je sejmariča na semnju v Stangi opustila izvesiti cene svojih imenitnih prodajnih artiklov, ali da je zahtevala mlekarica v Gornjem Gradu za pol dinarja preveč pri litru mleka, kot bi bilo primerno. Da bi bil kak veledobavitelj okusil

moč tega zakona, pa nismo čitali. Pač pa je vredno spomina, da je med svetovno vojsko neko sodišče obsodilo nekega vinogradnika, da je ceno pri prodanem vinu »navil«, a pokojni strokovnjak Gustav Pirc je v fulminantno pisani brošuri dokazoval, da je bilo fisto vino prodano še izpod zneska producentovih stroškov...

Toda —, ali je treba še le razlagati, da je bil zakon z dne 30. decembra 1921 — samo plosk po vodni gladini, ki ni draginje odpravil, pač pa napravil mnogoferim gospodarskim revčekom mnogo sitnosti in jeze, čeprav niso bili kaznovani, velikim, precej brezvestnim spekulantom pa ni skrivil lasu? Najjasnejši dokaz za vse to je pač dejstvo, da je sedanjí minister za socialno politiko dal sestaviti nov načrt zakona o pobijanju nedopustne spekulacije z živlenskimi potrebščinami. S tem na novo projektiranim zakonom naj bi se draginja ne samo pobijala, ampak odpravila... kar se z danes veljajočim ni posrečilo. Raz stališče, da se mora država brigati za celokupno dobrobit državljanov in da ima zato dolžnost, tega ali onega posameznega prodajalca, ki sprečava njeno brigo, pritiskati k tlom, da se vda, moramo vsako resno voljo zakonodajalca, pobijati draginjo, samo z veseljem pozdravljati. Enako pa moramo tudi povdarjati, da smatramo vsak tak korak zakonodaje le tedaj za opravičen, če se usvarijo odredbe, ki so tehnično izvedljive, vsebinsko učinkovite in socialno smotrene. Veliki jurist Steinbach je nekoč dejal: »der Gesetzgeber ist ein weiser Mann«, kar on reče, se mora presoditi tako, da pride pametni smisel do veljave. Sedaj pa preglejmo načrt novega zakona malo bližje, da vidimo, ali je delo takega koval!

II. Če se je izkazal sedaj veljajoči zakon za nezadostno sredstvo za pobijanje draginje, bi pričakovali, da nam prinese načrt novega zakona novih misli, ki bodo bolj pogodile od vseh zaželjeno svrha. Seveda se lahko tudi kakšna stara osnovna misel prelje v novo obliko, da bo bolj učinkovita. Prekusimo torej: a) Kaj je na načrtu res novega ali vsaj v učinkovitejše oblike prelitega; b) odkod naj se snuje večja učinkovitost novih določb. Seveda moramo tu podati le glavne poteze, za podrobnosti ni niti mesta, niti prostora.

Ad a). Nove misli so: Zakon bi veljal tudi za prenočišča potnikov. To je prav. Dalje: Ministrstvo za socialno politiko naj bi imelo nadzorovati tudi sodišča glede izvrševanja zakonov. To pa ne pojde, ker so sodišča po ustavi (čl. 109) nezavisna in pri izrekanju sodb ne stoji pod nobeno oblastjo razen — zakona samega. Dalje je pojem umetnega podražanja tako podan, da nedopustnost trgovskega dobička ni več po procentih limitirana (sedanji zakon ima zgornjo mejo 25%), ampak stvar presoje v vsakokratnem primeru bodi, da-li je prodajna cena v obče opravičena v primeri s

Aktualna gospodarska vprašanja.

(Iz poročila zveznega tajnika g. Ivana Mohoriča na obnem zboru Gremija trgovcev v Mariboru dne 27. pr. m.)

V splošnem karakterizira preteklo poslovno leto znaten padec cen v blagovnem prometu in vsesplošna pojava štednje ter pojačanja zaupanja v dinar kot neposredna posledica porasta borzne vrednosti dinarja. Naravno, da je trgovstvo v tej fazi preživelo težke prehodne dobe in da niti najprevidnejši trgovci ni v današnjem položaju sigurni pred znatnimi izgubami.

Sporodno s temi pojavi pa je postrojilo situacijo še dejstvo, da je sredi mrtve poletne sezone pričela naša davčna uprava s poostrenim uterjanjem davkov, dočim je nova avtonomna tarifa, ki je bila uveljavljena dne 20. junija, vezala trgovskim krogom posebno v manufakturni stroki ogromne vsote denarja, ki so mnogokrat presegali celo fakturno vrednost blaga samega. Nedavno objavljena uradna statistika uterjavanja davkov v mariborskem davčnem oblastvu najboljše karakterizira težke prilike, v katerih se je nahajalo naše trgovstvo, še v mnogo občutnejši meri kot ostali gospodarski krogi. Po statistiki Uradnega lista je znašalo število rubežev v mariborskem davčnem okolišu 6922, vsota potom mobilarne eksekucije uterjanih davčnih zaostankov nad 11 milijonov dinarjev in vsota vknjiženih davčnih zaostankov na nepremičninah pa 907.000 dinarjev.

Nova avtonomna carinska tarifa je bila z uveljavljenjem pogodbene tarife z Avstrijo znatno znižana, ker obsega tarifni del te trgovske pogodbe 329 carinskih postavk iz 162 carinskih pozicij. Trgovci, ki so bili v meddobi od 20. junija do 16. septembra primorani blago uvažati, so z znižanjem carinskih postavk prišli v težak konkurenčni položaj.

V polni meri se zavedamo in cenimo dalekosežen pomen železniško-tarifne reforme, ki je stopila s 1. oktobrom v veljavo in v tarifnem odboru bom skušal doseči polno upoštevanje

vseh utemeljenih zahtev našega gospodarstva, ki pri tarifni reformi iz raznih razlogov niso bile usvojene.

Pri sestavi novega voznega reda smo delovali na to, da se pozicija mariborskega trgovstva okrepi in potence s čimvečjo koncentracijo in olajšanjem prometnih zvez za okoliško prebivalstvo v Maribor in je posebno v prometu s Prekmurjem zabeležiti napram sedanjemu stanju znaten napredek, ki pride po 18. maju do veljave.

Obenem pa se dela na tem, da se potniške tarife v razmerju s porastom dinarja zmanjšajo in tako zopet pojača frekvenca vlakov.

Ko smo dosegli skrajšanje dodatnih dobavnih rokov, zopetno normalizacijo nakladalnih rokov in znižanje ležarinskih pristojbin, posvečamo sedaj posebno pažnjo ureditvi zveznih tarif z Avstrijo in za tranzit preko Avstrije v zmislu čl. 21 trgovske pogodbe z Avstrijo, kakor tudi tarifnih konvencij z Italijo.

Pri reviziji taksnega zakona, za katero se sedaj nabira gradivo, posvečamo posebno pozornost vprašanju znižanja točarinskih taks, ki kruto zadevajo trgovino s piščami, kakor tudi taksam na vozila, da se primerno znižajo in preuredijo. Nadalje smo zahtevali ukinitve mnogostevilnih taks pri carinjenju blaga, kar posebno ovira poštno-paketni promet in promet komadnih pošiljatev.

Ministrstvu pošt in telegrafov smo stavili predlog, da se pri reviziji telefonskih pristojbin vpelje novo kategorijo telefonskih naročnikov in določijo pristojbine po intenziteti uporabe telefonskih naprav. Istotako smo zahtevali znižanje pristojbine za vse trgovske cenike v tuzemskem prometu ter o priliki sklepanja trgovinskih pogodb z inozemstvom ureditev poštne prometa z Avstrijo, Češko itd. na podlagi največjih ugodnosti.

Posebno poglavje.

Posebno in glavno poglavje pri sedanjih težavah, tako nam piše ugleden trgovec, tvori naša carinska uprava. Mnogo kupčij se mora opustiti, zanemarjati svoje odjemalce, odpovedati se temu ali onemu blagu samo iz strahu pred carinarinico. Pa ne mogoče iz strahu pred plačanjem horendnih carin, tega se ne bojimo. Plačamo vse in tudi več kot je predpisano prav radi, toda bojimo se procesa, ki je zvezan s carinjenjem, čakanja, moledovanja in prosjačenja, da razrešimo svoje

povečanimi nabavnimi cenami, režijskimi stroški in davščinami. Posebej pa je definirana »nedopustna spekulacija« tako, da je to prodaja ali oddaja proti cenam, ki prekoračajo »takso« (prav: tarifo), ki jo določi neka komisija, sestavljena v smislu zakona, o kateri bo še govora. Prva definicija je dobra, druga pa ni vskladu z navadno terminologijo, niti z logiko, vendar to v tem načrtu nima daljnih posledic materialnopravnega značaja.

(Konec prih.)

blago. Ali je to potrebno? Čujemo, da se pritožujejo povsod. V Mariboru ni dovolj prostorov za carinalno pošto, v Ljubljani večni zastoj, za ocarinjenje kosovnega blaga pa moraš povsod prosjati. In ko dobiš blago, te še mesece kasneje firjajo za pogreške radi nepravilne kvalifikacije blaga itd. Komu naj trgovec zaračuna naknadno plačane svoje, ko je blago že prodano. Naj jih vkalkulira pri ceni druge partije blaga, da ga potem spravijo pred državnega pravdnika radi navijanja cen? Toda vprašamo se tudi, ali služijo take neprestane korekture naši upravi v ponos? Neobhodno potrebno je, da se nastavijo kot revizorji uradniki, ki blago in tarifo dobro poznajo, da ljudje ne zgubijo zaupanja v državne organe in da ne bodo neopravičeno plačevali visokih svoj. Tudi je treba zasesti mesta, kjer pride državni organ v dotiko s strankami, z uradniki, katerih ponašanje ne škoduje ugledu državnega urada. To smemo pač zahtevati za drag denar, ki ga oddajamo carinarnici, zahtevati pa moramo to tudi v interesu ugleda naše državne uprave!

Dr. Č.—K.

Preveč praznikov.

Niti ena od sosednjih držav ne trpi toliko na prevelikem številu praznikov, kakor ravno Jugoslavija. Poleg onih, ki smo jih prevzeli še iz Avstrije, je prišlo vsled treh ver, ki ima vsaka svoje posebne praznike, še precejšno število novih, tako da je z nedeljami, kojih praznovanju ne bo ugovarjal nihče, skoro tretjina leta nedelavnih ali vsaj ne polno izrabljenih delavnih dni. Na tem trpi vse gospodarstvo, predvsem trgovina, obrt in industrija, pritožujejo pa se tudi delavci sami, ker jim odpade preveč na zaslužku. Že parkrat se je poskušalo priti na en ali drugi način do ureditve tega vprašanja in zdelo se je, da smo že blizu ujedinenja koledarja, vendar pa je za sedaj vse ostalo pri starem. Dokler pa ne pride do ujedinenja koledarja, bi bilo vendarle mogoče na način, ki ga predlagam spodaj, najti izhod, da se odvisni prazniki, kojih nepraznovanju se tudi cerkev ne upira ter je delo dovoljeno, po sporazumu merodajnih korporacij ne praznujejo več ter se enostavno v okviru lastne kompetence proglase kot delavni.

Kakor imajo v Avstriji po zakonu za razbremenitev uprave navedene takozvane male praznike kot delavne dni, tako so se tej praksi pridružile banke ter so istotako proglasile v soglasju s svojim uslužbenstvom male praznike kot delavne dni. Ti prazniki so: 2. februar, 25. marec in 8. sept., katerim dnevom bi se mogli dodati pri nas še: 6. januar, 19. marec in 29. junij, tako da bi se na ta način pridobilo šest polnih delavnih dni. Razen tega je tudi premisliti, če je umestno, da se obdrže še nadalje takozvani dvojni prazniki, glede katerih je tudi že cerkev izjavila, da zahteva praznovanje samo enega izmed njih. Ti prazniki so: velikonočni in binkoštni ponedeljek ter Sv. Stefan po Božiču. Ker imamo danes poleg tega še precej državnih praznikov, glede katerih pa se je že v zadnjem času uvedla praksa, da se dela te dneve, izvzemši 1. december kot na največji državni praznik, bi bilo tudi te praznike proglasiti kot delavne dneve. Na ta način bi se pridobilo preko 10 do 14 dni, ki so sedaj naravnost v škodo gospodarstvu ter služijo samo za nepotrebno potrošnjo denarja. Saj je vsakomur znano, da je vsakdo manj razporejen za delo po številnih praznikih, kakor pa po nedelji, ko človek res počije ali se razvedri samo tekom enega dneva, kakor pa, če se pusti delo za več dni.

Način, kako bi prišlo do proglasitve teh praznikov za delavne dneve, bi bil po mojem mnenju ta, da bi posamezne organizacije, glede trgovstva Zveza gremijev, glede denarnih zavodov Društvo denarnih zavodov ozir. bank, glede industrije in obrti zveze industrije in obrtne zveze določile gori navedene dneve kot delavne dneve, na katerih bodo trgovine odprte ter se bo delalo. Inteligenčni poklici se bodo v svojo lastno korist priključili tem sklepom, kajti korist, ki jo bo imelo celokupno prebivalstvo od ukinitve nepotrebnih praznikov, bo brez dvoma dosegla soglasje v celem gospodarskem svetu. Na ta način se bodo zmanjšali predvsem prazniki v slovenskih in hrvatskih deželah, v krajih pa, kjer pridejo razne vere skupaj, bodo brez dvoma do ujedinenja koledarja ostali še skupni prazniki v veljavi, vendar pa le največji, tako da se bo pridobilo za delo več dni v letu, ki sedaj redno odpadejo. Izguba, ki jo ima splošno gospodarstvo od nepotrebnega praznikovanja, gre na leto v težke milijone, tako resnična izguba na neizvršenem delu in pomanjkanju zaslužka v teh dneh, kakor tudi na preveč potrošenem denarju, ker bo za delo ostalo več časa. Naj bi posamezne korporacije razmišljale o tem predlogu, mislim, da bi se dalo na ta način urediti to vprašanje, dokler ne bo zakonodajnim potem stvar rešena.

Hrvaški glas o obrtniškem dnevu v Sloveniji.

Pod naslovom »Obrtniški dan v Sloveniji« in motom: »Prava beseda v pravem času našim slovenskim bratom« priobčuje zagrebški »Obrtniški Vjestnik« članek, ki ga z ozirom na interesantno sodbo, koja se izreka v članku o razmerah med našim obrtništvom, prinašamo v dobesednem prevodu, ki se glasi:

»Po vzoru Saveza hrvaških obrtnikov je priredila tudi Zveza obrtniških društev v Celju dne 19. t. m. za svoje področje prvi obrtniški dan. Naši tovariši v enem delu Štajerske so osnovali Zvezo obrtniških društev s sedežem v Celju. Zveza se je zavzela za to, da izbere dan v letu, ko se ima vršiti »Obrtniški dan«. Mnenja so bili, da je za ta dan najpripravnejši god ali praznik Štajerske, sv. Jožef.

Celjska zveza je poslala bratskim društvom vabila in tako tudi našemu savezu. Naš osrednji in upravni odbor je sklenil, da pošlje na zborovanje prvega slovenskega obrtniškega dneva svojega tajnika in blagajnika.

Vršili so se zbori v nekako desetih mestih ožje Štajerske, in to je ono, kar nas največ skrbi. V Ljubljani in Mariboru in v mnogih drugih mestih se ni znalo za obrtniški dan, razen iz časopisov.

Mi smo jasno uvideli ono neprijetno stvar, ki najde svoj izraz v zastarelem in kakor so ga neki ljudje dobro imenovali: v lokalnem patriotizmu.

Danes imamo v Sloveniji tri »lokalne patriotizme« in mogoče še več. V glavnem se delijo centri na Ljubljano, Celje in Maribor.

Medtem ko se vrši obrtniški dan na Hrvaškem širom celega področja, kamor sega delokrog našega dobro zgrajenega saveza, brez ozirov na ožje pokrajine, vidimo velik pogrešek v tem, da se obrtniki v Sloveniji medsebojno paralizirajo. S tem, kar dela Celje, se ne strinja baš bratsko Ljubljana, a Maribor gleda na oba mesta s svojega stališča. Ti odnosi niso nikakor ugodni, razun da so mogoče kateremu posebno koristni.

Potem takem, kar znamo o Sloveniji, niso tam razmere niti najmanj zadovoljive. Ne služijo niti koristim, niti interesom slovenske pokrajine, brez ozira na to ali je politično centralistično ali avtonomno usmerjena. Zdi se nam, da se tam naš stalež orijentira več po impresijah jacihih političnih in interesnih individualitetah, torej popolnoma pogrešeno, namesto, da bi ves stan in vrsta gledala na svoje stanovske in gospodarske

interese, da se postavi na svoje lastne noge...

Popolnoma razumljivo je, da to blodenje obrtnikov prizadeva mnogo skrbi tako oblastim, kakor tudi močnim institucijam, ki so poklicane, da stremijo za obrtnimi interesi slovenske pokrajine. Mi vidimo tu, kako se n. pr. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani mnogo trudi, da zravna ta lokalna nasprotstva. To se mora zlasti pripisati njenemu najboljšemu poučenemu tajniku dr. Windischerju. Ta odlični človek je tako informiran o vseh naših obrtniških stvarih, da bi ga morali izbrati za prvega bojnika obrtnišva, ker ima ta poštna duša toliko sočutja napram malemu obrtnišemu človeku. Toda kaj koristi vse to. Ljubljana, zlasti obrtniki tega v resnici slovenskega centra nimajo zadosti moči, da se dvignejo in privlečejo v svoj center vse slovensko obrtnišvo. Kdo naj to potem napravi? In to je baš ta rakrana.

Dne 19. marca sta naša dva zastopnika zelo rada prišla v sredino celjskih obrtnikov. Ta dan je imel glavno besedo zastopnik ljubljanske zbornice g. dr. Windischer. V svojem poročilu je ta marljivi človek divno orisal položaj obrtnika in nato pokazal na sanacije, katere bi bilo treba podvzeti. Toda kdo ga je slišal in razumel?

Za njim je povzel besedo naš tajnik Ivan Čupak. Govoril je najprej o pomenu obrtniškega dneva za Slovenijo. V mnogem je soglašal s svojim stvarnim predgovornikom. Ali so tudi njega dobro razumeli? To je naša druga bolna stran. In obe kulminirale v tem, da je bil ves ta posel informativnega značaja. Sestali smo se in razšli.

Tu je treba pa še pripomniti o zdravem pojavu na celjskem sestanku, da je obrtnik iz okolice zelo prostodušno, a to iskreno govoril o eni sami obrtniški zvezi za celo Slovenijo. No spravili so ga do tega, da se je popolnoma zmešan zopet v sedel. Toda ta iskra naprednega duha se je vendar dobro zapazila in bo s časom vsplamtel.

Slovensko obrtnišvo se mora združiti na modernem principu, v eni sami zvezi: prijeti se mora vseh onih idej, s katerimi se po večjem delu že ponaša obrtnišvo v Srbiji, Hrvatski in Bosni. To zahtevajo bitni interesi slovenskega obrtnišva, čimprej, tem bolje!

To naše že davno mnenje, se je sedaj s celjsko skupščino samo še bolj utrdilo.

J. Č.

Dinarska lestvica.

Ako bi se brala dohodninska lestvica v dinarjih, bi plačali naši davkoplačevalci tretjino manj dohodnine.

V goriškem koledarju za leto 1922 je natisnjena avstrijska dohodninska lestvica v lirah, dokaz, da so jo brali tam, brez posebnih zakonskih določb, v lirah. Ako je bilo tam čitanje v lirah dopustno, bi bilo dopustno pri nas ravno tako čitanje te lestvice v dinarjih, in sicer kljub vsem izvajanjem raznih gospodov finančnikov via facti, brez kakih posebnih zakonskih določb.

Ako je pa mislil g. delegat dr. Šavnik, da bi bil zakon na ta načine res kršen, zakaj ni dal leta 1920 k členu 146. fin. zakona za l. 1920/1921 ali pa pozneje kdaj tudi tak ali pa sličen dodelek?

»Dohodninska lestvica se bere v dinarjih.«

Teh šest besed bi zadostovalo in ne bi bilo treba pisariti cele vrste člančkov o tem, ali je čitanje lestvice v dinarji po zakonu dopustno ali ne.

G. delegat naj rajši prizna, da bi bil dinarsko lestvico na en ali drug način lahko uvedel, pa da tega ni storil iz fiskalnih interesov.

Da se snuje nov zakon o neposrednih davkih, ta čimbenica sama na sebi gospoda delegata tudi ni ovirala. To vidimo že iz tega, ker hoče ukiniti sedaj celo davčne komisije, ako ne bodo parirale, in to tudi ne gledé na to,

da je na vidiku novi zakon o neposrednih davkih.

LJUBLJANSKI VELESEJMI.

Naši velesejmi. Zakaj je udeležba na velesejmu potrebna? Sejmstvo napravi kupčije bolj priprosto, tako, kakor borza, in združuje v sebi nazornost razstave, izložbeno okno in pisarno. Sejmstvo je neobhodno potrebno in zato je postalo trajen člen naprav modernega svetovnega gospodarstva. To priča že dejstvo, da hoče skoro vsaka dežela imeti svoj velesejem, in to kljub vsi depresiji in pomanjkanju denarja. Torej se sejmsvo narodno-gospodarsko in zasebno-gospodarsko vendarle izplača in stroške kmalu spej pokrije. Sejmstvo je gotovo potrebno. Ali pa je potrebno, da je toliko velesejmov, kakor jih imamo sedaj? To odloči vsaka dežela zase. Ona najbolje ve, ali ji prinaša velesejem uspeh ali ne. Strokovnjaki ki o tem določajo, so seveda v prvi vrsti trgovski in industrijski sejmski interesi. Na te se je uprava ljubljanskih velesejmov obrnila z tozadevnim vprašanjem in 85% jih je odgovorilo z »da«. Tudi je večina njih že vposlala svoje prijavnice za VI. ljubljanski velesejem od 26. junija do 5. julija 1926. To naj bo v spodbudo vsem, ki se še niso odločili za sodelovanje, da se požurijo s svojimi prijavami.

Jos. Ilc, Kočevje.

Gospodarsko prosvetna društva.

Dne 21. marca t. l. se je vršilo plenarno zborovanje Privredno-prosvetnega vijeća za Gorski kotar v Delnicah. Zbor, na katerem so bili zastopniki iz celga Gorskoga kotara — tudi iz Vrbovskega, Broda na Kupi, Crnega luga, Gerovega in od drugod, je razpravljal o najrazličnejših gospodarskih vprašanjih, važnih za ta lepi del Hrvatske, med drugimi o železniški zvezi Slovenije z morjem. — Po obširni ter temeljiti gospodarski razpravi, je vijeće soglasno sklenilo resolucijo, da naj se gradi samo zveza preko Brod-Moravice, ker ta najbolj ustreza gospodarskim koristim Gorskoga kotara. Tozadeven referat bo objavila »Privreda«, gospodarsko glasilo zagrebške trgovačke komore.

Ne omenjam pa tega, kakor da bi hotel našo javnost obvestiti, da se je Privredno in prosvetno vijeće za Gorski kotar postavilo v boj za železniško zvezo Slovenije z morjem med branitelje črte Kočevje-Brod Moravice, temveč da seznanim naše gospodarske kroge z nameni tega društva, njega ustrojem ter mogočim vplivom na področju njegovega delovanja. Po mojih informacijah se bodo ustanovila slična vijeća tudi v drugih okrajih.

Pri naših ostrih političnih bojih bi se morda obnesla pri primerni inicijativi slična društva tudi pri nas; združevala bi vsaj gospodarske kroge posameznih okrajev, ki bi vplivali potom društva na politične organizacije, da vsaj na ta način dosežemo za naše gospodarstvo tako potrebno slovensko skupno in enotno fronto.

Pripominjam, da stoji Privredno i prosvetno vijeće za Gorski kotar pod neposrednim vplivom Trgovačke komore v Zagrebu, ki pošilja na njegove zборе in sestanke svojega zastopnika, ki se udeležuje razprav enako vladnemu zastopniku s posvetovalnim glasom.

Kaj je svrha tega društva? § 2. njegovih statutov določa:

Društvena dolžnost je skrbeti za ekonomske, kulturne in socialne interese celokupnega prebivalstva na onem teritoriju, kakor daleč sega njegov, v društvenih pravilih določen delokrog.

1. Ekonomske interese bo društvo varovalo na ta način, da se bo a) zanimalo za gospodarske prilike svojega področja kot ekonomske enote, kakor bo tudi skrbelo za prosvetno-gospodarska vprašanja posrednih občin, korporacij ter končno tudi za vsakega koedinca. V potrebi bo društvo pomagalo z nasvetom ter posredovanjem in primeranim vplivanjem pri vseh onih faktorjih, od katerih odvisi razvoj prosvete in gospodarstva; b) Društvo bo vodilo brigo o koristnem gospodarstvu pri izkoriščanju gozdov in pašnikov, podpiralo pa bo tudi pri oblasteh pospeševanje gospodarstva zemljiških zajednic; c) Vijeće bo podpiralo napredek hišnega gospodarstva vsakega Goranina, zlasti se bo brigalo za izboljšanje življenja in perutinstva; d) podpiralo in ščitilo pa bo tudi lov in ribolov; e) Društvo se bo brigalo in pospeševalo elektrifikacijo Gorskoga kotara in to tako daleč, da bi vsaka hiša Gorskoga kotara imela tudi električno razsvetljavo; f) Društvo bo podpiralo obstoječo industrijo, obrt in trgovino, propagiralo pa bo tudi ustvarjanje male obrti; ki naj bi zaposlila vsako hišo, kakor je to slučaj v drugih evropskih krajih s slično geografično lego in gospodarskimi prilikami; g) Društvo bo delovalo inicijativno pri osnovanju za okraj potrebnih raznih zadrug; h) Skrbelo pa bo tudi pri ureditvi krajevnega prometa in to tako glede železnice kakor tudi voznega prometa, pa naj bo ta preko državnih, občinskih in selskih (vaskih) postov; i) Društvo se bo brigalo za zdravilišča in lefovlišča; j) pomagalo pa bo tudi pri pospeševanju turi-

stike in sporta, ki je v stanu povzdigniti tujski promet v okraju.

2. Kulturne svrhe Gorskoga kotara bo društvo pospeševalo: a) z ustanavljanjem čitalnic in knjižnic ter z graditvijo tozadevnih domov; b) s prirejanjem predavanj o vseh vprašanih, ki spadajo v delokrog društva ter prirejanjem tozadevnih zabav; c) z ustanavljanjem tečajev za analfabete, za napredno gospodarstvo, za zdravstvo in vzgojo dece; d) Društvo bo skrbelo za osnivanje osnovnih šol, kjer jih ni, posebno pa še, da se osnuje obrtna in gospodarska šola v območju delokroga društva.

3. V socialnem vprašanju ima društvo širok delokrog, ker se hoče ono pobrigati: a) Pri zaposlovanju in prehranjevanju domačega delavstva; b) skrbeti če za izselence svojega delokroga, vzdrževati z njimi stalno zvezo ter delovati na to, da bo njihov prihranjen kapital upotrebljen doma, ob potrebi pa skrbeti tudi za njihovo kolonizacijo v domači zemlji; c) Društvo bo podpiralo osirotelo in siromašno deco, skrbelo bo za njen odgoj tako v osnovnih kakor tudi strokovnih šolah; d) Društvo bo vodilo statistiko o delavskih šolah okraja ter njihovem izkoriščanju ter statistiko produkcije, potrošnje, zdravja, vzgoje itd.; e) Društvo bo skrbelo za zaščito mladoletnih in njihove imovine; f) brigalo pa se bo tudi za vpostavitve v sanitarnem oziru za vse potrebe svojega področja.

To je v statutih obeležena svrha društva. Danes že društvo izbornu deluje pri segregaciji zemljiških zajednic v Gorskem kotaru, o čemur je bilo tudi govora na zgoraj omenjenem plenarnem zborovanju. Posredovalo je v več slučajih z zadovoljivim uspehom pri oblasteh zlasti s pomočjo Trgovske komore v Zagrebu. Naravno je, da beseda organizacije zaleže veliko več kakor posameznika, zlasti v sedanjih razmerah, ko posamezni še pri tako dobrih namelih za občnost ne more ničesar ali pa prav malo doseči.

Kakor je obče znano, obstoja Gorski kotar po večini iz obširnih gozdov, vsled česar se ni čuditi, da vodi društvo svojo brigo tudi v tem oziru, kako ohraniti bogastvo okraja, od katerega živi več kot polovico prebivalstva.

Glede elektrifikacije Gorskoga kotara omenjam, da obstoja v Zelenem viru pri Skradu lepa hidroelektrična centrala z 1500 HP. Ta centrala je že danes pripravljena, da poveča svojo kapaciteto na 3000 HP. Povečanje bo zlasti mogoče, ako bi se gradila železnica Kočevje—Brod Moravice, in to s primeroma zelo majhnimi stroški.

V prometnem oziru se briga društvo v prvi vrsti za zboljšanje cest. Na zadnjem zboru so razpravljali zlasti glede osebnega dela na cestah bivših samouprav. Od lepe in dobre ceste živi Goranin, ki vozi les tja do Sušaka in na železniške postaje od Vrbovske do Plas ter drugo blago nazaj do svojih tovornih skladišč. Inicijative, ki jih je do danes že podalo društvo za ceste v Gorskem kotaru, bi bile tudi za naše kraje več kot vzgledne, zlasti če se trdi, da naša Gradbena direkcija v prvi vrsti glede proračunov za ceste ni storila v polni meri svoje dolžnosti.

Društvo skrbi tudi za tujski promet. Tudi tukaj bo lahko zaznamovalo lepe uspehe, predvsem ako doseže v tem oziru vsaj predvojno stanje. Delnice so bile že od nekdanj priljubljeno letovišče, posebno pa imajo vse predpogoje za napredovanje sedaj, ko je zgradil g. Majnarič lep hotel z 28 tujskimi sobami. Zboljšali pa so svoje poslovne prostore tudi do mala vsi gostilničarji in restavraciji. — Za komodno bivanje v Skradu je preskrbel g. Lončarič in drugi, med tem ko je brodska dolina že od nekdanj prijetno bivališče za vsakega posetnika te lepe doline od Čabra pa do Fare doli. — Gorski kotar je tudi turistično zelo zanimiv, naj omenjam Zeleni vir,

dolino Čabranke, okolice Osilnice ter gore na desni in levi strani Kulpe ter velike gozdne masive po cellem Gorskem kotaru, ki nudijo vsak zase za polnika poseben čar.

Kulturni program društva je širok in podaja vse prilike, da se more društvo koristno udeleževati. Zlasti bo lahko veliko storilo pri pobijanju analfabetizma, ki je tudi tukaj še žalobno zelo razširen.

Zaščita socialnih interesov domačega prebivalstva je zelo važna naloga tega društva. Ako izpolni le del v statutih si določenega programa, je gotovo veliko storilo. Zlasti se mi zdi važna točka, po kateri hoče društvo imeti stik z izselenci okraja ter jih tako ohraniti domači zemlji. Pripominjam, da je zelo veliko izselencev iz tega okraja v Ameriki in drugod po državah, kjer si morejo zaslužiti boljši kruh kakor v domovini, dasi je ta tako bogata na prirodnih dobrinah, kakor je malo okrajev naše domovine. Žalostno je le dejstvo, da ni primernih prometnih zvez, ki bi mogle dvigniti plodonosno izkoriščanje tega dela naše domovine.

Članstvo društva obstoja iz fizičnih in juridičnih oseb, zlasti je važno dejstvo, da so v njem zastopane vse gospodarske organizacije okraja in gospodarske ličnosti zaeno z zastopniki občin ter drugih javnih činiteljev. Na ta način se vglanja v okraju gospodarska solidarnost, ki je gotovo nad vse potrebna zlasti v vprašanih, kjer se obravnavajo račun celokupnosti.

Gospodarsko i prosvetno vijeće za Gorski kotar se bo vsaj po sedanjih osnovah sodeč lepo razvijalo. Njegov odbor pod predsedstvom g. prvega ravnatelja Ante Majnarića od Banke i štedionice za Gorski kotar iz Ravne gore ter tajništvo g. dr. Ivo Šubašića iz Vrbovskega ter g. Slavoljuba Hábschnerja iz Delnic je zelo agilen. Referati, ki so bili podani na zadnjem zboru, so bili temeljito in strokovno utemeljeni. Obširni dnevni red ter živo zanimanje članstva za razpravo dokazuje, da je društvo za okraj res potrebna ustanova. Resnost društvenega dela povzdiguje prisolnost odposlanca Trgovske komore in vladnega zastopnika, ki sta s svojimi strokovnimi nasveti tekom debate važnost tega društva samo še bolj potrdilo.

Morda bi kazalo ustvariti taka društva tudi pri nas. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bi njihovo delovanje gotovo podpirala tudi v svojem interesu, saj bi imela na razpolago za vsak okraj informativno ustanovo, ki bi jej bila v pomoč pri njenih posredovanjih in delovanju za gospodarske koristi posameznih gospodarskih odmočij ter celokupnosti.

„ADRIA“
prašek za pecivo
in vanilin sladkor
priznana najboljši!
Odklanjajte slične a manj
vredne izdelke!

Kako se zavežejo društva?

Iz sodne prakse.

Sportno društvo A. si je hotelo urediti svoje igrišče. Tožeča tvrdka je po njegovem naročilu napravila ograjo, ki jo je društvo z zneskom 118.000 K plačalo brez prigovora. Razen ograje je pa društvo naročilo tudi še napravo vhoda z blagajnicama in še razno drugo delo. Tega računa je pa plačalo le en del, ostanek se brani priznati in plačati.

Toženo društvo priznava, da je naročilo vhod s pripadki, toda tožeča tvrdka je obljubila napraviti to delo za ceno 15.000 K. Ostalo delo je pa napravila in postavila na igrišču, ne da bi društvo naročilo, samo na željo nekaterih športnikov. To samolastnost je društvo tvrdki takoj predložilo s pripombo, naj pač poda

račun; če bode račun primeren, delo morda prevzamejo, a bodo o tem še-le sklepali. Prišel je pa naravnost ogromen račun, ki ga društvo ne more priznati. Ker delo ni bilo naročeno, prizna toženo društvo tožeči tvrdki pravico, da si te naprave odnese, kolikor se dajo odnesti, in je pripravljeno, plačati tožeči tvrdki za uporabo primeren znesek, plačilo računa pa odločno odklanja.

Temu nasproti navaja tožeča tvrdka, da je že ograja bila naročena po odborniku Z.-ju lšti odbornik je prišel tudi naročiti vhod v imenu društva, je dal vsa navodila za skice in so se sporazumno z njim ugovorili način izvršitve in mere. Glede cene je njen poslovodja sicer rekel, da bode to delo stalo okrog 15.000 kron, da se pa ne more zavezati za njo, temveč se bode delo opravilo v režiji. Naročilo je poleg Z.-ja podpisal tudi še P. Med tem delom je zopet prišel Z. in je dal naročilo za ostala dela. Zopet so se po njegovih delih napravili načrti, ki jih je odobrili in nato naročilo podpisal izrečno za športno društvo A. po naročilu odbora. Tudi tu se je dogovorilo delo v režiji, t. j. zapisuje se material in mezde z običajnimi režijskimi pribitki. Izvršitev obojega dela so nadzirali vsi odborovi člani in ne prestando priganjali, nato pa izvršeno delo prevzeli in odobrili. Račun je odbornik B. večkrat pregledal, a le ugovarjal, da je nekoliko previsok, ponudil nekako polovico zaračunane vsote, kar je pa tožnica odbila, na kar je toženo društvo plačalo nekako četrtino, ostanek pa ostalo dolžno, dasi je račun primeren po tedanjih cenah opravljenemu delu, vporabljenu času in materialu.

Toženo društvo pa temu prigovarja, da sta Z. in P. se sicer zanimala kot vneti športnika za zgradbo igrišča in da sta dela vodila, toda nista bila odbornika in nista bila upravičena, dajati za društvo obvezna naročila. Odborniki so si izvršeno delo res ogledali in ga odobrili, ko je bilo vse postavljeno, toda v trdni veri, da bode vse stalo z ograjo vred samo 150.000 K kolikor je društvo imelo kredita in kakor je bilo izrečno dogovorjeno. —

Prvo sodišče je tožbenemu zahtevku ugodilo. — Tožena stranka odklanja plačilo predvsem radi tega, ker sta predmetna dela, za katera se terjia vloževani znesek, naročila Z. in P., ki nista bila odbornika in nista bila za naročilo upravičena. Iz izpovedbe priče N.-a pa sledi, da so tudi za vsa ta dela vedeli odborniki toženega društva in da jih je priča kot tedanji predsednik odobrili. Ta okolnost pa podpira odločno izpovedbo priče S.-ja, da je vsa naročila v imenu toženega kluba dal Z., ki je bil eksekutivni organ kluba, kar se tiče tehnične ureditve igrišča in tudi sam vedno zatrljeval, da je upravičen podpisati za klub. Iz obojestranskih pravnih navedb sledi dalje, da so odborniki toženega kluba itak vedno prihajali na igrišče, radi česar so nedvomno morali videti, kaj se tamkaj dela in so vsaj molče odobravali vsa naročila. Sicer pa priznava toženo društvo samo, da so si društveni odborniki, ko je bilo vse delo izvršeno, delo ogledali in ga odobrili. Če bi torej tudi prvotno po Z.-ju tožnici dano naročilo za tožeči klub ne bilo obvezno, je pa to nastopilo s to odobritvijo. — V drugi vrsti pa ugovarja toženi klub v smislu § 1170. a) odz., da se je sporazumno določeni proračun znatno prekoračil, trdeč, da se je tožeča stranka po svojem poslovodji S.-ju izrečno zavezala, da napravi vsa dela z ograjo vred, ki je bila že plačana, za 150.000 K. Le s tem pogojem torej naj bi bili odborniki delo odobrili. — Obširno dokazovanje pa je podrlo, da pri naročilu najvišja cena 150.000 K ni bila določena, tako da se toženo društvo ne more sklicevati na določbo § 1170. a) odz., zbog česar je treba plačati po predloženem računu, ki ga je izvedenec spoznal za popolnoma primerne. (Konec sledi.)

Občni zbor gremija trgovcev v Celju.

Gremij trgovcev v Celju je imel dne 26. marca t. l. v mali dvorani Narodnega doma v Celju svoj redni letni občni zbor. Predsednik gremija gosp. R. Stermeek je pred razpravo posameznih točk dnevnega reda pozdravil navzoče, posebno pa gosp. Iv. Mohoriča, tajnika trgovske zbornice, in se je zahvalil za mnogobrojni odziv vsem navzočim. Spominjal se je nato v minulem letu preminulih članov in sicer gg. Zdravka Kranjca, Morica Raucha in Franca Kramarja, ter navzoče naprosil, da se v počaščenje njih spomina dvignejo raz sedeže. Nato je predsednik v kratkem poročilu pojasnil pomen današnjega zborovanja in v glavnih podatkih orisal delovanje gremija od zadnjega občnega zbora. Konstatiral je, da se gospodarstvo nahaja v zelo težkem položaju. V lepih besedah naglašava važnost skupnega in solidarnega dela potom organizacij, osobito pa sedaj, ko se nad firmamentom našega gospodarstva zbirajo težki oblaki, ki nam pretijo vsak hip uničiti vse ono, kar smo si s težkimi in britkimi žrtvami postavili. To je predvsem budžet, novi protidraginski zakon, zakon o izenačenju davkov itd.

Poročal je nato o težkočah, ki jih je imel gremij ob priliki nabiranja gradiva za trgovinsko pogodbo s čsl. republiko, Avstrijo in Italijo in kako malo zanimanja imajo člani za taka velevažna vprašanja, pa kljub temu se je gremij potrudil, da je zbornici poslal potrebne podatke. Kakor skoro vsako leto, tako tudi letos, je imel gremij obilo posla s tukajšnjo carinarnico, ki je bila ukinjena in v času, ko bi se morali posli predati glavni carinarnici v Mariboru, je gremij nemudoma odposlal deputacijo v Beograd, kateri se je posrečilo merodajne faktorje prepričati o važnosti obstoja carinarnice. Na podlagi te posrečene intervencije je bila carinarnica brzojavno zopet vpostavljena. Nič manj dela ni imel gremij z ureditvijo poštnega, brzojavnega in telefonskega prometa, in so predlogi za to sicer še v proučenju, vendar je upati, da se bo poštni promet, kakor tudi razne pošne brzojavke in telefonske pristojbine uredili tako, kakor je bilo v predvojnem času. Zainteresiral se je gremij za vpostavitve direktne železniške zveze med postajami Celje in Rogaska Slatina, ki se pa vsled tehničnih ovir, kakor jih pač ravnateljstvo drž. železnice navaja, ne da izvesti. Z vno se je gremij zavezal za ureditev odnosno odpravo prometne omejitve na celjskem kolodvoru, za vpostavitve novega voznege reda, radi dodeljevanja praznih vagonov za lesni transport in glede drugih akcij, ki bodo iz tajniškega poročila razvidne. Končno je predsednik naglašal, da se je pri vseh teh akcijah zahvaliti izdatnemu sodelovanju Zveze trgovskih gremijev in Zbornici, ki dobro razumevata vse težkoče našega stanu in ste nas v vsem izdatno podpirali.

Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru se je z ozirom, ker je bil ta v časopisih objavljen, opustilo, ter je nato tajnik g. Veble podal podrobno tajniško poročilo. Iz tega poročila je posneti, da je štel gremij koncem 1925. leta 262 članov, med letom je pristopilo 20, od katerih je obrt prejelo samo 15. Odložilo je obrt vsled smrti ali prenehanja obratovanja 45 članov, tako da je koncem leta 1925 statistika članov izkazala 232 članov. Kar se tiče statistike trgovskih nameščenec kot pripadnikov gremija, je bilo opaziti, da kljub slabi konjunkturi je število nameščenec naraslo od 365 na 407, torej za 42 nameščenec več kot začetkom lanskega leta. Učencev vodi gremij v evidenci 99. Oproščenih je bilo v minulem letu 22.

Spisov je imel gremij v minulem letu rešiti 1097 več ali manj važne vsebine in so se važnejši spisi reševali na 17 v to svrhu sklicanih sejah. Poleg tega je gremij sklical več sestankov, ki pa so vsakokrat bili prav slabo obiskani v dokaz, kakšno mlačno zanimanje imajo člani za povzdigo gospodarskih interesov. Takoj začetkom minulega leta je bil sklican sestanek, kjer bi imel poročati o borzi in borznem razsodišču borzni tajnik gosp. dr. Dobrila, ter se je vsled pčle udeležbe prav slabo obnesel. Prav živahno akcijo je gremij pričel za pobijanje raznih kartelov, ter opozoril razne faktorje, kako brezvestno delujejo v škodo trgovcev

in konzumentov ter si ščitijo le lastne dobičkanosne interese ne ozirajo se na to, ali je njih početje v interesu narodnega gospodarstva. Zahteval je, da se tudi nad karteli izvaja zakon o pobijanju draginje, medtem ko so se ti do sedaj napram določbam tega zakona znali vedno ščititi. Mnogo se je gremij baval z ureditvijo prodaje denaturiranega špirita. Po prizadevanju Zveze se je to vprašanje končno povoljno rešilo. Akeija, katero je podvzel gremij že predlanskim radi vpostavitve direktne prometne zveze med Rogaško Slatino in Celjem, se je nadaljevala in uspeh je bil ta, da se direktni promet radi tehničnih ovir ne more zaenkrat vpostaviti, pač pa se bo direktnim vlakom priklopil osebni voz, da se s tem olajša potnikom prestopanje, kakor se bodo tudi zboljšale zveze med Rogatcem in postajo Grobelno odnosno proti Zidanemu mostu in Mariboru.

Radi carinarnice, prometnih omejitev na postaji Celje in ureditve poštnega prometa doda poleg pojasnil, ki jih je o tem podal predsednik, samo še to, da kljub neverjetnim oviram je gremij vztrajal pri svojih nalogah in se mu je končno le posrečilo v teh vprašanjih doseči delnih uspehov, s katerimi se moramo zaenkrat zadovoljiti, vendar se zadeve vodijo v stalni evidenci, da se ob ugodnih prilikah stavijo zopet na dnevni red.

Končno se je zahtevali, da se cesta od carinarnice do Kapucinskega mosta ima iz kaldrinskih dohodkov tlakovati, vendar po dolgotrajni borbi ugodilo in je bila v to svrhu mestni občini nakazana precejšnja vsota.

Gremij je tudi razpravljal o raznih zakonskih načrtih, za uvedbo legitimacij trgovski inpotnikom, interveniral je pri velikem županu radi ureditve policijskih ur za kavarne in druge nočne lokale, zahteval, da bodi prodaja žarnic prosta, stavil razne predloge za spremembe voznega reda, ki so se deloma upoštevale, se trudil pri pobiranju gradiva za trgovinske pogodbe s češkoslovaško republiko, Avstrijo in Italijo, istotako za avtonomno carinsko tarifo, razvil potrebno propagando ob priliki volitev v pridobninsko komisijo, stavil številne predloge za ureditev poštnega brzojavnega in telefonskega prometa in pri vsem tem delu je načelstvo pogrešalo sodelovanje ostalih članov, kar je občutna rak-rana pri uspešnem delu naših strokovnih organizacij. Poročilo tajnikovo se je na predlog predsednika odobrilo.

Blagajniško poročilo izkazuje dohodkov Din 107.287'62, torej je gremijalno premoženje, ki je znašalo koncem leta 1924 Din 121.662'33, naraslo za Din 39.584'80 in znašalo koncem leta 1925 Din 161.253'13. Revizorji gg. Finžgar in Jagodič so našli knjige v redu ter predlagali, da se načestvu da absolutorij. Predlog je bil soglasno vprejet. Pri tej priliki poroča predsednik, da se je število izvoljenih računskih pregledovalcev vsled smrti pokojnega gosp. Zdravko Krajnc skrčilo ter se je namesto njega začasno kooptiralo za revizorja gosp. Jos. Jagodiča, ter predlaga, da se izvodi gosp. Jagodiča kot revizorja in gosp. Miloša Pšeničnika za revizorja-namernika do prihodnjih volitev, kar se je soglasno sprejelo.

Proračun za leto 1926 izkazuje stroške v iznosu Din 78.000. Ako bi se za kritje teh stroškov pobirale doklade in druge pristojbine po lanskoletni izmeri, bi imel gremij dohodkov Din 99.850, torej s pribitkom od Din 21.850. — Predsednik je otvoril prosto debato, da se glede kritja proračuna stavijo eventuelni predlogi in pri tej priliki pripomnil, da bi si gremij, ako bi se zborovalci strinjali z idejo, sčasoma zgradil lastno poslopje, priporoča, da se proračun, kakor je bil prečitani, sprejme. V debato so posegli posamezni člani in predlagali znižanje pristojbin. Na predlog g. Leskovskega so se razne pristojbine znižale, in sicer sledeče: (V oklepajih pristojbine po lanskoletni izmeri.) Doklade za člane (150) na Din 100.—, doklade za solastnike trvdik (150) na Din 100.—, doklade za ravnatelje, poslovođe itd. (150) na Din 100.—, doklade za pripadnike gremija, to so vsi trgovski nastavljenici (knjigovodje, trgovski pomočniki, prodajalke itd.) (80) na Din 60.—, doklade za vaje (80) na Din 40.—, vpisnine in oprosnine vajencev ostanejo neizpremenjene, in sicer znaša vpisnina Din 100.—, oprosnina

Din 150.—. Inkorporacijske pristojbine so se tudi znižale, in sicer: Za prijavo obrti, trgovine z manufakturo, modnim blagom in galanterijo (3000) na Din 2000.—, za prijavo obrti, ki so navezani na dokaz usposobljenosti, kakor trgovine z mešanim blagom, s specerijo in kolonialnim blagom, drogerije itd. (2000) na Din 1500.— in za vse ostale prijave za izvrševanje trgovske kakor trgovske pomožne obrti, ki niso navezani na dokaz usposobljenosti, (1500) na Din 1000.—. Pri predlaganih znižanih pristojbinah bi imel gremij dohodkov Din 78.710.—, torej v primeru s stroški, ki znašajo Din 78.000, prebitok v iznosu Din 710.—. — Predlog za kritje proračuna z znižanimi pristojbinami je bil soglasno sprejet.

(Konec prihodnjic.)

Vesele velikonočne praznike

zelita uredništvo in uprava

Trgovina.

Razvoj pogajanj za sklenitev trgovinske pogodbe med našo državo in Francijo. Glede nadaljevanja pogajanj za sklenitev trgovinske pogodbe med našo državo in Francijo se ima podati, kakor čujemo iz zanesljivega vira, naša komisija že tekom aprila v Pariz, kjer se bodo vršila pogajanja na podlagi načrta, ki so ga izdelali Francozi.

Trgovinska pogodba z Madžarsko. Kakor čujemo, pridejo že 12. t. m. v Beograd delegati, pooblašeni od madžarske vlade za pogajanja v svrhu sklenitve trgovinske pogodbe z našo kraljevino. Ljubljanska zbornica je opozorila vse svoje interese, ki so po zborničnih evidencah v trgovskih stikih z Madžarsko, da ji sporočijo, katere vrste, blaga pridejo na posameznike za izvoz na Madžarsko v pošte. Obenem, da ji sporočijo, kakšne izkušnje so imeli v dosedanjem prometu z Madžarsko. Zlasti natančne podatke, naj bi v lastnem interesu nujno poslate zbornici vse one tvrdke, katere bije madžarska konkurenca, tudi ako niso dobile tozadevnega poziva zbornice.

Trgovinska pogajanja z Belgijo. Pred kratkim so prinesli nekateri časopisi vest, da se pripravlja trgovinska pogodba z Belgijo. Kakor smo informirani, se zaenkrat ne vršijo nikake priprave in se tudi v doglednem času ne namerava začeti pogajanja, ker smo že delj časa v pogajanjih z Anglijo, Francijo, Češkoslovaško, Madžarsko in Albanijo, in je vsekakor potrebno, da se najprej definitivno uredijo trgovsko-politični odnosi s temi državami.

Avstrijska trgovinska bilanca pasivna. Avstrijsko trgovinsko ministrstvo objavlja uradno statistiko glede avstrijskega izvoza v mesecu januarju t. l. V tem mesecu je Avstrija uvozila raznega blaga za 224.3 milijonov šilingov, izvozila pa za 108.4 milijonov, tako, da znaša svota celokupnega pasiva 116 milijonov. Uvoz se je v mesecu januarju znatno povešal, dočim je izvoz zelo padel v primeru z istim mesecem lanskega leta.

Jugoslovansko-albanska trgovska pogajanja. Dne 1. t. m. je prispela v Beograd albanska delegacija za trgovinska pogajanja z Jugoslavijo. Predsednik delegacije je bivši pravosodni minister in narodni poslanec dr. Tutulini, člana pa predsednik skupščine Kal Mijeda in pomočnik zunanjega ministra Džafer Vila, Ekspert je ravnatelj carinarnice Leskovin.

Trgovski stiki s Zedinjenimi državami Amerike. Trvdka Lyon, Cowdrey & Wilson, International merchants, Whitehall Building, 17 Battery Place, New York City, U. S. A. želi prevzeti zastopstvo za razpečevanje blaga jugoslovanskega izvora. Trvdka je na ameriških trgih najboljše upeljana.

Evidenčni biro za trgovce s poslovnimi zvezami z Dunajem. Dunajsko trgovsko-industrijsko društvo je ustanovilo poseben oddelek, katerega naloga je, da daje nepristranske informacije inozemskim poslovnim krogom in da posluje kot evidenčni in kontrolni organ, katerega se bodo mogli z uspehom posluževati vsi, ki imajo poslovne stike z dunaj-

skimi trgovskimi in industrijskimi krogi. Naslov te ustanovitve je: Treuhandstelle des Wiener Handels- und Industrie-Vereins, Wien IX., Berggasse 16.

Pogajanja za trgovinsko pogodbo med Poljsko in Nemčijo. Prvi sestanek poljske in nemške delegacije za sklenitev trgovinske pogodbe se bo vršil čez kakih 14 dni.

Zunanja trgovina Kanade 1925. Zunanja trgovina Kanade je v letu 1925 napram letu 1924 porasla za 168.000.000 dolarjev. Prvo mesto v izvojni trgovini zavzema živina in produkti zaklane živine v celokupni vrednosti 511.717.000 dolarjev, to je 60% celokupne kanadske izvozne trgovine. Drugo mesto v izvojni trgovini Kanade zavzema les, lesni izdelki in papir. Medtem ko je pa izvoz gradbenega lesa znatno padel, je izvoz neobdelanega lesa in celuloze ter tiskarskega papirja porasel napram izvozu v letu 1924 za 18.700.000 dolarjev. Produktije zlata v provinciji Ontario raste z leta v leto, a leta 1925 je dosegla iznos 30.000.000 dolarjev. Izvoz v Nemčijo je zrastel na dvakratni iznos izvoza v zadnjih treh letih in je znašal leta 1925 celokupno 34.000.000 dolarjev. Izvoz v Rusijo leta 1925 je presegel svoto 14.000.000 dolarjev, izvoz v Zedinjene države ameriške je znašal 472.274.816, medtem ko je znašal uvoz iz Zedinjenih držav v Kanado leta 1925 579.746.080 dolarjev.

Zunanja trgovina Nemčije. Tudi v februarju je ostala nemška zunanja trgovina aktivna. Previšek izvoza se je izkazal prvič v decembru in sicer za 46.4 milijonov mark, v januarju je narasel na 87.3 milijonov; v februarju pa na 121.2. Vidimo, da se svetovnogospodarski položaj Nemčije boljša. Da pa plačilna bilanca kljub izkazanemu rastočemu prebitku vseeno ni dosežena, kažejo najbolj v inozemstvu najeta posojila. Primerjanje bilančnih številk zadnjih mesecev s številkami leta prej nam pravi, da je previšek izvoza skoraj popolnoma posledica zmanjšane uvoza, dočim se je mogel izvoz le malo zvišati, zlasti še izvoz fabrikatov. Zato pravijo Nemci, da se kljub razveseljivemu napredku v njih trgovski bilanci zrcali tudi njih neugodni gospodarski položaj. Pod vplivom gospodarskih kriz se je nemška produkcija skrčila, vsled česar je uvoz surovin zelo zastal in se je obenem znižal uvoz živil, ker je brezposelnost omejila domači konsum. Upajo pa Nemci, da se bo z zboljšanjem domačih produktijskih pogojev in s trgovskimi pogodbami izvoz še nadalje zvišal, tako da zboljšanje trgovske bilance ne bo samo posledica znižane uvoza. — V naslednjem podamo, v milijonih mark, rezultate nemške zunanje trgovine v letu 1925 in v prvih dveh mesecih letošnjega leta:

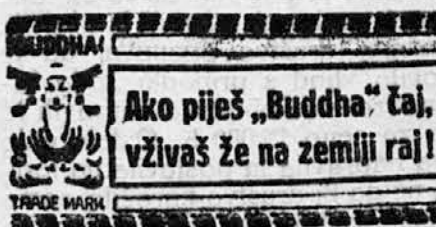
Leto 1925	— 3630
Povprečnost mesecev 1925	— 302.5
December 1925	+ 36.4
Januar 1926	+ 87.3
Februar 1926	+ 121.2

Kupujmo in podpirajmo izvrstno KOLINSKO CIKORIJO domači izdelek.

Industrija.

Albanski apel na naša podjetja. Iz Tirane poročajo: Družba »Malič« za izsuševanje Mališkega jezera je dobila koncesijo za to delo in hoče stopiti v poslovne stike s sorodnimi podjetji v Jugoslaviji, da bi prevzela del izsuševanja naša podjetja. Potne stroške morajo plačati dotični, ki si hočejo ogledati delo sami.

Kriza češkoslovaške keramične industrije. Situacija v češkoslovaški keramični industriji je bila v zadnjem času prilična. Večina tovarn trpi zbog padanja nakupov s strani inozemstva. Prodaja v tujemstvu je slaba, mnogo manjša nego lanskega leta in to zbog zastoja gradbene podjetnosti.

Promet.

Tarifna konferenca na Reki. Na tarifni konferenci, ki se začne 8. aprila t. l. na Reki se bo razpravljalo, kakor čujemo, o naslednjih vprašanjih: 1. Revizije sedanje začasne tarife za jugoslovansko-jadranski promet preko Trsta in Reke, ki velja v sedanji obliki samo od 1. februarja do 1. maja t. l. 2. Nadalje ima ta konferenca izvršiti zaključno redakcijo tarife med Jugoslavijo in Italijo. 3. Nadalje se bo obravnavalo vprašanje tranzita med Italijo in Madžarsko preko naše države in konečno 4. se bo obravnavalo tudi vprašanje direktnih tarif med našo državo in Madžarsko.

Prva potniška zračna proga v Italiji. Dne 31. pr. m. so otvorili v Italiji potniški zračni promet na progi Trst—Benetke—Milan—Turin. To je prva zračna proga za potniški promet v Italiji. Aeroplan bo prevozil to razdaljo v 4 urah in pol.

Obrt.

Obrtno-gospodarska razstava v Ormožu. V Ormožu se je dne 25. marca na velikem sestanku obrtnikov in kmetovalcev sklenilo prirediti meseca avgusta t. l., med 8. in 15. obrtno gospodarsko razstavo ormoškega okraja in sicer po sledečem sporedu: V nedejo, dne 8. avgusta otvoritev obrtne; v sredo, dne 11. avgusta vinske; v četrtek, dne 12. avgusta konjerejske in v petek, dne 13. avgusta t. l. govedorejske razstave. Obrtna razstava bo obsegala vse prostore meščanske šole, vinska se boode vršila v dvorani gostilne Skorčič, konjerejska in govedorejska pa na sejmšču v Ormožu. Cela prireditev je v rokah strokovnjakov in uglednih mož ormoškega okraja ter bode pokazala, v vseh gospodarskih panogah, kaj premore ormoški okraj. Zedanes opozarjamo vse obrtne in gospodarske kroge širini naše države na to prireditev, ki bode tako glede obrtnih izdelkov, kakor glede rujnega ljutomerčana, tako tudi glede konjereje in živinoreje na višku ter prosimo, da se na to razstavo ozira predvsem celokupna Slovenija ter za navedene dneve ne prireja nobenih drugih sličnih prireditev.

RAZNO.

Opozorilo našim čitateljem. S prihodnjo številko začnemo na podlistku priobčevati zanimivo delo prof. tehn. visoke šole v Ljubljani g. ing. Viktorja Gostiše »Razmotrivanja o racionalnem izkoriščanju železnih rud v naši kraljevini«. Pisec si je v svojem dolgoletnem službovanju kot rudniški inženir v Bosni, pa tudi v ministrstvu v Beogradu pridobil poleg svojega teoretičnega še toliko praktičnega znanja, da ga smemo prištevati med najboljše poznavalce te stroke v naši državi. Bil je referent za naše največje železne rudnike in pozna ta problem natančno do vseh malenkosti. V svojem delu opisuje ing. Gostiša produkcijo železne rude, način izkoriščanja teh prirodnih bogastev v inozemstvu in pri nas, ter skuša na podlagi dosedanjih izkušenj in prakse določiti smeri, kako bi se najracionalnejše in najkoristnejše vršila pri nas eksploatacija teh prirodnih zakladov, v skladu z domačimi gospodarskimi in kulturnimi interesi. Izvajanja so enako interesantna za industrije, trgovce in obrtnike, kakor tudi za vsakega, ki se zanima za naše gospodarske razmere, zato priporočamo to delo vsem.

Smrtna kosa. V četrtek je nenadoma preminul Ivan Premelič, trgovec v Ljubljani. Pokojnika, ki je bil znan širom cele Slovenije, ohranimo v častnem spominu!

Slab zaključek dunajskega velesejma. Ze par let sem se v Avstriji razmotriva vprašanje, ali se dunajski velesejem splača ali ne. Nekateri so celo rekli, da se noben avstrijski velesejem ne bi splačal, ker so sedanji nabavni stroški previsoki. Po zaključku sedanjega velesejma se pa niso pritoževali samo razstavljave in prodajave, temveč tudi hotelirji, lastniki zabavnih prostorov i. dr. Vsi so zelo razočarani in pravijo, da obisk za časa velesejma ni bil prav nič večji kot sicer. Množijo se glasovi, ki pravijo, naj se velesejem opusti.

Ažijo v Italijo. Za plačanje carine je od 29. marca do 4. aprila določen v Italiji ažijo na 380 odstotkov.

Romunsko-italijanski odnošaji. V italijansko-romunskih odnošajih se je v zadnjih letih opazila rezerviranost, čeprav so jo vodilni činitelji obeh latinskih držav ob raznih prilikah skušali odstraniti. Na italijanski strani so opozarjali na to, da je bil razlog temu v postopanju Rumunije ob nekaterih, v prvi vrsti gospodarskih vprašanjih. Seje v zadnjem času je nastala v Rimu povoljna atmosfera za zblizanje z Rumunijo. Za to spremembo v naziranju o Rumuniji si je pridobil posebno zaslugo Duraco, ki je bil 4 mesece predstavnik Italije v Rumuniji in pristaš takozvane latinske koncentracije. Za medsebojno zblizanje so že ukrenjeni koraki. In to v Zenevi med Scialojem in predstavnikom Rumunije Veumena in Titurcscoga. V merodajnih krogih izjavljajo, da se pogajanja vršijo v skladu z načeli in duhom locarinskih dogovorov.

Avstrijska vlada hoče zvišati carine. Zlasti se bo kakor se čuje zvišalo carino na sladkor, a uvedlo nanovo carino na superfosfate, na govedo in to na govedo za klanje s postavko 50 zlatih kron, na drobnico 3 zl. kron. Govori se tudi o povišanju carine na železo za eno zlato krono.

Poljsko-romunski garancijski pakt. Glede garancijskega pakta, ki je bil sklenjen 2 dni med Poljsko in Rumunsko, je rumunski poslanik v Varšavi podal novinarjem naslednje izjave: Garancijski pakt bo gotovo pripomogel do ustalitve miru, katerega si Romunska nič manj ne želi kot Poljska. Pakt ne predstavlja nobene nevarnosti za kako drugo državo, ker je bil izdelan na podlagi načel in v duhu Družbe narodov ter locarinskih pogodb.

Za posetnike mednarodne gradbene razstave v Turinu. Za mednarodno gradbeno razstavo, ki se vrši maja in junija t. l. v Turinu, je italijanska vlada dovolila znižanje na italijanski državnih železnicah za 50% in 40% za blago, ki se bo razstavilo na tej razstavi.

Po svetu. Češkoslovaška je producirala lani okoli 127.000 ton soli, in sicer to v dveh državnih solarnah, v Akna Slatina in v Olomucu; prva 39.000 ton, druga 88.000 ton. — Kakor znano, so na Turškem fesi prepovedani. Češki fesi sedaj ne vedo kam; v zadnjem času mislijo zlasti na Albanijo in pravijo, da je od albanskega trga odvisna bodočnost češke industrije feso. — V Prago bo prišel v aprilu Viller Leaf, predsednik Mednarodne trgovske zbornice in Westminsterke banke, ki je med petimi največjimi londonskimi bankami. — V Galacu v Rumuniji se bo vršil od 25. avgusta do 15. septembra prvi mednarodni

vzorčni velesejem. — Letos je 75 let, odkar se je začela na Nemškem industrija **platine**; in sicer je bil ustanovitelj tovarnar Karel Heraeus v Hanau. Tvrda Heraeus dela na vseh mogočih poljih te industrije; največjo važnost polaga na skupno vzajemno delovanje z znanstvenim raziskovanjem in visokošolskimi zavodi. V njenih laboratorijah se trajno rešujejo vprašanja glede uporabe platine in njenih zveznih kovin iridija, rhodija, palladija, osmija in ruthena. — **Ruski narodnogospodarski svet** bo preosnovan; vodil ga bo sovjet, obstoječ iz 50 oseb, ki deluje v najvažnejših gospodarskih panogah.

Češkoslovaško združništvo leta 1924. Peti zvezek »Poročil statističnega državnega urada« Češkoslovaške republike prinaša končno poročilo o združništvu na Češkoslovaškem leta 1924. Prvič bemo tukaj podatke o vseh združniških zvezah iz vse države, ne glede na to, ali so to centrale kreditnih zadrug ali pa druge zadruge. Zveze so razpredeljene po pokrajinah, po svojem opravičnem jeziku in po svojem delovanju (uprava, revizija, trgovina, denarne kupčije). Statistika našteje 57 združniških zvez, kojih je največ včlanjenih pri »Ustredni jednota hospodářských družstev« v Pragi. 31. decembra 1924 so štele zadruge 2531 članic in sicer 3 velike združne zveze, 1686 kreditnih zadrug, 746 pridobitnih in gospodarskih zadrug, 14 zvez z o. zavezo, 1 poljedelsko zvezo, 80 oseb in še 1 članico. Od nabavnih in gospodarskih zadrug jih je bilo 709 poljedelskih ali kmečkih, tri obrtne zadruge (samostojnih obrtnikov), 6 konsumnih zadrug, 17 stavbnih in 11 drugih. Ustredné družstvo v Bratislavi je štele ob istem času 1693 članic: 426 kreditnih zadrug, 1109 drugih pridobitnih in gospodarskih zadrug (med njimi 1068 kmečkih, 14 obrtnih samostojnih obrtnikov in 27 stavbnih zadrug) ter 158, fizičnih oseb. Tretja zveza, Ustředni svaz Československých družstev v Pragi, je štele 1289 članic, od teh 18 kreditnih zadrug, 1271 pa drugih pridobitnih in gospodarskih zadrug (230 kmečkih, 247 obrtnih, 368 konsumnih, 230 stavbnih, 196 drugih zadrug). Omenjena številka »poročil« prinaša poleg števila članov tudi izkaze o aktivih in pasivih, o stroških, dohodkih, o razdelitvi dobička ter o razvoju števila članic od leta 1918 pa do konca leta 1924.

Dobava soli iz Mrtevga morja. Angleške oblasti so dale pobudo za izkoriščanje Mrtevga morja v svrhu dobave soli. Znano je, da ima Mrtvo morje 25 odstotkov soli in solnih primesi v sebi. Zasebna podjetja so sedaj že izdelala načrte

za izkoriščanje. Vsebinsko navadne soli v Mrtvem morju cenijo na 10.000 milijonov ton, vsebinsko pepelika pa na 20.000 milijonov; tega lahko porabijo kot gnojilo. Vrhutega je v Mrtvem morju klorov kalij, bromov nagnezij itd. Dobava je zelo preprosta; ni treba drugega kakor da odvedemo morskoro vodo v kakšen postanski prostor, kjer izhlapi in pusti ostanke na dnu.

Cel grič so odnesli. V sredi glavnega mesta Brazilije, Rio de Janeiro, je bil grič Moro do Castello; v 400 hišah je stanovalo tam 5000 ljudi, bil je tam samostan, cerkev in zvezdarna. Ta grič so v zadnjem času skoraj popolnoma odnesli. Od 60 metrov visokega in 200.000 kvadratnih metrov razsežnega griča so prepeljali pet in pol milijona kubičnih metrov materiala na vse strani mesta; uporabili so ga deloma za zboljšanje cest, deloma pa za podaljšanje znamenite obrežne sprehajalne ceste. Vsak dan so odstranili 13.000 kubičnih metrov zemlje; z zelo močno sesalko so odtrgali prst od skale in so odvažali gsto blato po ceveh na naprej določene prostore. Nato je prišla živa skala na vrsto. Stroški znašajo osem milijonov dolarjev in so večinoma kriti s prodajo stavbišč, ki so nastala na prostoru prejšnjega griča.

12.000 krožnikov na uro. V Hamburgu je bila sredi marca hotelska in gostilničarska razstava. Posebno pozornost je vzbujala vzorna kuhinja in so imeli obiskovalci priliko seznaniti se z obratom moderne hotelske kuhinje. V njeni službi so prav vsi tehniški pripomočki, noter do najzadnjih dni. Tako vidiš tam avtomatični sušilni stroj, ki v eni uri obriše in posuši 12.000 krožnikov. Zraven kuhinje je vzorni restavrant, prav tako z zadnjimi tehničnimi izpopolnitvami. Najnovejša najdba je lonec za kuhanje, kjer se električni dotok ob določenem času sam avtomatično zapre, tako da ni potrebno nobeno nadzorstvo. Ali pa če hočeš poklicati natakarja, narediš to s svetlobnim znakom. Z razstavo kuhinje in gostilne je bil spojen višji cilj: skrb za boljšo vzgojo dobrega gostilničarskega naraščaja. To naj bi bil praktičen pouk; za teoretično vzgojo skrbi višja hotelska strokovna šola v Heidelbergu.

Ljubljanska borza.

V petek, 2. aprila 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 73, bl. 75; Loterijska državna renta za vojno škodo den. 290, bl. 292; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna

banka, Ljubljana den. 290; Merkantilna banka, Kočevje den. 102, bl. 105; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. i. ind., Ljubljana den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 100; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 365, bl. 370; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100; »Nihag«, d. d. za ind. i. trg. drvom, Zagreb bl. 33; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 60, bl. 70; »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka den. 110, bl. 115.

Blago: Les: Orehovi plohi, od 2 m dolž, 50, 60, 70, 80, 90, 100 mm, feo vag. nakl. post. bl. 1300; trami po naročilu kupca, feo vag. nakl. post. 4 vag., den. 295, bl. 295, zaklj. 295. — **Zito in poljski pridelki:** Pšenica bačka, 76/77, feo vag. nakl. p. bl. 283; koruza, času prim. suha, feo Postojna tranz. za april in maj bl. 162; koruza, času prim. suha, par. šid bl. 117,50; koruza času prim. suha, za april, feo vag. nakl. post. bl. 123; koruza inzulanka, feo vag. Ljubljana bl. 155; koruza, umet. suš., feo vag. nakl. post. bl. 140; koruza činkvanti par. Beli Manastir bl. 185; ajda, feo vagon Ljubljana bl. 260; rž domača, feo vagon Beltinci bl. 210; proso rumeno, feo vag. Beltinci bl. 210; krompir beli, feo vag. Beltinci bl. 76; krompir semenski, feo vag. dol. post. bl. 110. — **Gradbeni material:** la Portland-cement dalmatinski v jutavrečah feo Split bl. 40; v papirnatih vrečah, feo Split bl. 44.

TRŽNA POROČILA.

Južno sadje na tržaškem trgu. — Arahidi L 285, isti jedra 300; rožiči dalmatinski 105, apulski 105, sicilijanski 90, isti izbrani 95, kandijski 65; dateljni Bassoarah Hallowee 350; smokve Calamata v najmanjših venci 370; mandeljnova jedra barijska 2000, sicilijanska 2000, molletska 2200, mandeljni sladki levantinski 1900; lešniki istrski 650—750, lešnikova jedra Kerassonda 900, levantinska 820; orehi bosanski 260. **Suho grozdje** Calamata 305. Elemé kandijsko v vrečah L 260—280, isto v zabojih 280—295; sultanine kandijske v vrečah 650—700, iste v zabojih 700 do 800, sultanine smirske v vrečah in zabojih L 750—900 za 100 kg. Kupčija izvanredno slaba. — Pomaranče siciliske za zaboj L 50—100, iste v košarah 150—200, sicilijanski limoni za zaboj 30—40, mandarini grško-levantinski L 250—300 za 100 kg.

Kolonijalno blago v Trstu. — Kava: Santos prvovrstna L 1290—1310, ista superior 1240 do 1290, ista dobra 1160 do 1240, ista navadne vrste 1110—160; Rio fine vrste L 1140 do 1190, ista dobra 1090—1140, ista navadne vrste 1050 do 1080, ista nižje vrste 1030—1050 za 100 kilogramov in v navadnih vrečah, za katere se odbije pol kilograma tare. — Kakao: Bahia L 575—600, Thomé 600 do 625. — Sladki orehi L 315, španska paprika 700—900, poper Singapore črni 1440, isti beli 1740, batavski poper L 1440 za 100 kg franko skladišče v Trstu.

Zlato

Podobarji, črkoslikarji,
kamnoseki, knjigovezi!

Opozarjamo Vas, da imamo vedno v zalogi

prvovrstno bavarsko zlato!

Ne zamudite zahtevati cenika!

„ŠAGRIN“ d. z o. z., Ljubljana
Kralja Petra trg 3

Zlato

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Dln 18—naprej, moške nogavice, dokolenke, otročje nogavice, volne, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebščine, ščetke za zobe, obleko in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Petelinc Iosip

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na veliko! Na malo!

NAROČAJTE

»TGROVSKI LIST!«

Najboljša so PUCH-kolesa!

Še vedno

Solidne cene! Plačljivo na obroke!

IGN. VOK, Ljubljana - Novo mesto.

IVAN JAX IN SIN, Ljubljana, Gosposvetska c 2

Najboljši šivalni in pletilni stroji. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linču. Ustanovljena leta 1867. Vezanje poučuje brezplačno. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Desetletna garancija. Pisalni stroji „Adler“ in „Urania“. Kolesa iz prvih tovarn „Dürkopp“, „Styria“, „Waffenrad“, „Kayser“.

Prva žebliarska in železobitna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice.

Žebli za ladje, črni ali pocinkani.

Žebli za zgradbe, les itd.

Žebli za čevlje.

Spojke za odre in prage.

Spojke za ladje in splave.

Železne brane.

Zobje za brane.

Ključke za podobe, zid, cevi, žlebove itd.

Vijaki z maticami.

Podložne pločice.

Malice.

Zakovice za tenderje, kotle,

mostove, sode, pločevino,

kolesa itd.

Vijačni čepi.

Verige.

Izdeluje lahke transmisije, popravlja strokovnjaško gospodarske stroje in opreme za vodne žage in mline.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Prodaja se samo na debelo trgovcem.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik, Novo mesto, Ptui, Rakovnik,
Slovenjgradec, Slovenske Konjice, Prevalje.

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

Kapital in rezerve Din 20,100.000.—.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavni: TRGOVSKA.
Telefoni: 139, 146, 458

Na debelo **JADRAN** Na debelo

izvozna in uvozna družba z o. z.

V LJUBLJANI

Veletrgovina s špecerijskim, kolonijalnim
blagom in deželnimi pridelki

Brzjavni: „JADRAN“, Ljubljana — Telefon interurban št. 113

Veletrgovina kolonijalne
in špecerijske robe

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave,
mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna posrežba! Zahtevajte cenike!

Priznana najsolidnejša domača tvrdka
JOS. ROJINA, Ljubljana

Aleksandrova cesta št. 3.

Velika zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega blaga in sukna. —
Bogata izbira vseh vrst izgotovljenih oblek, raglanov, površnikov, dežnih
plaščev itd. po izredno nizkih cenah

Lasni krojaški atelje!

Točna posrežba!

Solidne cene!

Proti gotovemu jamstvu daje tudi na ugodna mesečna odplačila!

VINOCET

tovarna

vineškega kisa, d. z o. z., Ljubljana, hudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoder-
neje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

KJE SE
KUPI?

Le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najbolji šivalni stroj za rodbinsko ali
obirno rabo, svetovno znanih znamk
Singer - Adler - Phoenix.
Iskustveni posamezniki dele za stroje in ko-
sila, igle, olje, jermena, pnevmatike.
Poskusi vodenja na stroju brezplačni!
Velikanska garancija! Na veliko! Na malo!

Veletrgovina

A. ŠARABON

Ljubljani
priporoča

špecerijsko
blago

raznoverstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznoverstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave s električnim

obratom.

CENIK NA RAZPOLAGO!

Za jugoslovanski patent št. 704 od
15. januarja 1926 na:

»Uredjaj za proizvodjanje
strujnih udarcev za samotvorno
namještenje birača kod tele-
fonskih naprav«

(»Einrichtung zur Erzeugung von
Stromstößen zur selbsttätigen Ein-
stellung von Wählern in Fernspre-
chanlagen«) se iščejo kupec ali odje-
malci licenc. Cenj. ponudbe na ing.
Milan Šuklje, Ljubljana, Šelenburgo-
va ulica 7/1.

Trgovci! Obrtniki!

Pri tvrdki

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi
deležno vse potrebščine za šivilje, krojače,
čevljarje in sedlarje
na veliko in malo
po najnižji dnevni ceni.

Neverjetno!

Pisalni stroj **FROLIO**
za Din 980.— z enoletnim
jamstvom.

Novi model 5 z mnogimi novimi
napravami, kakor signalni zvon,
naprava za enakomerni začetek
novih vrst, normalna dolžina valj-
ka, 84 pisalnih znakov, zmožen

4 istočasnih kopij, popolnoma čista in takoj vidna pisava. — Pisati je
zmožen takoj vsak, brez da se ga podučiti.

Vsak stroj je pripravljen za pisanje v latinici, cirilici
ali s katerimi drugimi črkami.

Zahtevajte takoj prospekt št. 260 od generalnega zastopnika za SHS.

RO-DRU naslednik, ZAGREB — Raškovičeva ul. 58.

MOTOCIKLI

B. S. A. — vsaj 500 km in ekonomični za
trgovsko pot. — Nove zbirne cene za 1926.
Jugo-A — isto Ljubljana Tel. 256

Lepenka

siva, rujava patentna, valo-
vita, vseh števil, vedno na
zalogi pri

„Šagrini“ d. z o. z.

Ljubljana

(Sladkogorska)

Kralja Petra trg 3.

Brodarsko akcionarsko društvo

Sediš: Beograd „**OCEANIA**“ — Razpisništvo: Sušak

Glavno odpravnništvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga
Jadransko morje, Marseille, Špa-
nija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita	vsakega 1. meseca
„ Šibenika	4. „
„ Sušaka	10. „
„ Trsta	18. „

pristaja eventualno v Gruzi za: Marseille, Barcelona, Valen-
cija, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Tenerife in
Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih mednarodnih.

Petnajstidnevna trgovska proga za
Egejsko morje

iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruzi za: Patras, Kal-
mar, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po
potrebi Ghytion, Dedeağaç, Redi, Kandije in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku
in glavno odpravnništvo v Trstu ali na društvena
zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gruzi.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon št. 40, 457, 548, 805, 806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in
prodaja vsakovrstnih vrednostnih
papierjev, deviz in valut, borzna na-
ročila, predjmi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter
nakazila v tu- in inozemstvo, safe-
depositi itd. itd.